# Motion till riksdagen 1987/88:Ub616

av Lars Werner m. fl. (vpk)

om ökade satsningar på högskolan

Mot.
1987/88
Ub616–625

Offensiva satsningar på högskolan är av största betydelse för vårt lands utveckling. Det handlar om nödvändiga investeringar för vår framtid.

Under en följd av år har en växande andel av varje årskull ungdomar gått vidare till högskolan. Den utvecklingen har nu avstannat. Ca 22 % av den svenska ungdomen i 20-årsåldern genomgår högskoleutbildning. I många andra högutvecklade länder är motsvarande siffra betydligt högre. Vi kommer framöver att behöva betydligt fler människor med högskoleutbildning, samtidigt som antalet ungdomar i högskoleålder under nästa decennium kommer att minska. Olika åtgärder måste vidtas för att minst 30 % av de unga skall gå vidare till högskoleutbildning. Andra åtgärder måste vidtas för att bereda människor som är ute i yrkeslivet möjlighet att fortbilda sig, även på högskolenivå.

Av jämlikhetsskäl, men också för att öka rekryteringen till högskolan, måste den förvärrade sociala snedrekryteringen till den högre utbildningen brytas. En undersökning visar att andelen manliga högskolestuderande under 60- och 70-talen var fem gånger större i socialgrupp ett än i socialgrupp tre. Under 80-talet har det blivit ännu värre. Andelen manliga studerande i socialgrupp ett har blivit nio gånger större än i socialgrupp tre. Klassklyftorna i fråga om utbildning ökar i stället för att minska. Olika åtgärder måste vidtas och den viktigaste är en radikal förändring och förbättring av studiemedelssystemet, till vilket vi återkommer i annat sammanhang.

Det är också alltjämt så att det finns en påtaglig regional snedfördelning, då det gäller rekrytering till högre utbildning. Närheten till utbildningsplatserna är av stor betydelse. Det är ett av flera skäl till att de mindre och medelstora högskolorna måste utvecklas och nya högskolor planeras. Liksom vid tidigare riksmöten, lägger vi även i år förslag i avsikt att stärka dessa högskolor.

Det finns alltså starka skäl att satsa mer på högskolan. Den urholkning av anslagen, som skett under 80-talet och som gjort högskolan beroende av externa finansiärer och därmed försvårat långsiktig planering, kan inte få fortsätta. År från år har de statliga anslagen, i fasta priser, minskat till grundutbildningen. Den sammanlagda minskningen under 80-talet uppgår till ca 8 %. I år liksom tidigare, är vi i vpk beredda att medverka för att vända den utvecklingen. Liksom förra året är det nödvändigt att riksdagen ställer



1 *Riksdagen 1987/88. 3 saml. Nr Ub616–625*

större resurser till den högre utbildningens förfogande, än vad regeringen föreslår i budgetpropositionen.

Av avgörande betydelse är att ytterligare medel tillförs högskolan för att täcka utrustningsbehovet i grundutbildningen. Alltjämt är utrustningssituationen krisartad. Därom säger UHÄ bl. a. följande i sin anslagsframställan:

"I termer av utbildningsutbud och studerandeantal har den svenska högskolan en imponerande bredd. Men bakom fasaden är verkligheten ibland beklämmande torftig och föråldrad. Så länge de elementära utrustningsbristerna inte har avhjälpts, riskerar andra nödvändiga behov att försummas, sådana som gäller t. ex. utbildningens innehåll och uppläggning, pedagogiskt utvecklingsarbete, läromedel och studerandeservice."

Om det eftersläpande behovet av resurser för förnyelse av utrustningen inte kan tillgodoses, kommer standarden i högskolans grundutbildning att sjunka steg för steg. Samtidigt ställer en modern högskoleutbildning större anspråk på en god utrustning som är dyr att anskaffa och använda, än en acceptabelt god utbildning bara för några år sedan. UHÄ befarar därför drastiska kvalitetssänkningar för hela högskoleområdet om inte betydande belopp ställs till förfogande för förnyelse av utrustningen.

Vänsterpartiet kommunisterna har i flera år föreslagit att riksdagen skall besluta om ett femårigt investeringsprogram för högskolan om sammanlagt en miljard kronor. Förra året anslöt sig riksdagen till en liten del till vårt förslag, men betydligt större insatser är nödvändiga. Vi upprepar därför vårt förslag om ett femårigt investeringsprogram om 200 milj. kr. per år.

## Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ett femårigt investeringsprogram för utrustning i högskolan,

2. att riksdagen, med ändring av prop. 1987/88:100, bil. 10 I 2, anvisar 200 milj. kr. utöver regeringens förslag.

Stockholm i januari 1988

*Lars Werner (vpk)*

*Bertil Måbrink (vpk)* *Nils Berndtson (vpk)*

*Jörn Svensson (vpk)* *Inga Lantz (vpk)*

*Bo Hammar (vpk)* *Björn Samuelson (vpk)*